

Ese de două ori în septembra: Joi-a și Do-minecă; era cindu va preținde importanța materieror, va fi de trei său de patru ori în septembra.

Prețul de prenumeratiiune.

pentru Austria:

pă anu întregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 fl. v. a.
„ patraru	2 fl. v. a.
„ pentru România și strainatate:	

pă anu întregu	12 fl. v. a.
„ diumetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Pesta, în 12 augustu n. 1871.

Trei lucruri avem de însemnatu din Franția cari preocupa spiretele adunarii naționali si cari ameuntia a împedecă pentru totdeun'a unirea partidelor, sunt proiectul pentru desdaunarea departamentelor seracite prin invasiunea némtialui, proiectul de lege pentru proclamarea dului Thiers de presiedintele republicei si in fine proiectul de lege pentru instalarea regimului in Versalia, adeca pentru decretarea acestui orasius de resedint'a ministerialor si „decapitalisarea“ Parisului. Cătu pentru celu d'antaiu, scim cumca dulu Thiers a venit in uritu conflictu cu majoritatea Camerei si numai dupa ce a vediutu cumca primirea proiectului alu doilea, adeca prochimarea sa de capulu republikei depinde de la desdaunarea locuitilor nenorociti, a lasatu din tenacitatea sa si s'a facutu unu compromisu intre densulu si majoritatea Camerii.

In consecint'a acestui compromisu, proiectul pentru prochiamarea sa de presiedinte — dupa o scire mai nouă, are se se substéerna adunarii naționali cătu mai curendu. Aceste două proiecte deci in câteva dile vor fi prime, macar că essiste faim'a cumca o însemnatate parte a Camerii inversiunata contra dului Thiers, pentru că la inceputu eră atâtua de tenace in opunerea sa contra desdaunelor, ar fi candidandu pe archiducele Aumale de presiedintele republikei. Vomu vedé ce va se fia. Neinduplicabilu insa se fia Thiers in opunerea sa contra propunerii a trei-a, densulu nu vre odata cu capulu, si aci cu totu dreptulu, ca Versalia se devină Capital'a Franciei. Primirea acestei propunerii ar provoca die-

ci de milioane pentru redicarea atâtioru edificia pre sé m'a ministerialor etc. Partidele monarchiste — precum se da su socotél'a nu cutéza anca a se asiedia, in Parisu, acestu cuibul alu oribilei „Comune“ Omenii cu consciint'a necurata cugeta totdeun'a la — celu necurata. —

Judeciale martiale in fine si-au inceputu activitatea si pre fia care di se judeca cu diecile la diferite pedepse. Cei asti de nevinovati se elibera fora a-n satisfacie insa pentru inchisórea ce au suferit ucestia pe nedreptate. La acestu punctu in nrulu viitoru vomu vorbi intr'unu articolu specialu.

Proiectul pentru organisatinne armatei dilele trecute s'a substernutu adunarii naționali. Dupa acestu proiectu, numerulu efectivu alu armatei, fora corpurile ajutoriali, sè se urce la 1,950,000 — unu numeru ce abia-lu potemu tiené de corectu, trebuie sè fia o erore telegrafica.

Primirea cordiala a representantelui Franciei de catra Tiarulu Russiei a facutu mare sensatiune in Europa, cu deosebire in Germania. Tiarulu sè-si fia esprimatu parerea de reu pentru rumpearea Elsatiei si Lotaringiei de catra Franția, din care spressiune se deduce o intima amicía intre Russia si Francia; mai multu, Tiarulu a declarat si asecuratul pre representantele Franciei că intre Russia si Germania nu există prietenie mantia! Abia potemu crede.

Dogm'a de infalibilitate a facutu si face multu toiu in lumea catolica. Episcopii din Ungaria, desi in Conciliu au fostu anti-infalibilisti, recunoscu acum infalibilitatea Papel si o vestescu in diecesele loru, fora ca regimulu sè se folo-

sescă de dreptulu placetului. — Altceum pasiesce Garmanía facia cu ultramontanii. Renunitulu eppu Martinu din Paderboru, publicandu intr'unu circulariu dogm'a de infalibilitate, se afla acuma incarcaturu; asemene sörte vor ave si ceialalti episcopi ce cutéza a propagá invetiatur'a despre infalibilitatea papale, acestu afrontu in contra mintei omenesci.

Albania, Epirul si Mesopotamia este teatrulu insurectiunei popóralor. Turcia tramite batalioné preste batalioné in Albania pentru restituirea ordinei, dar in daru; căci rescolatii se tienu cu tenebite si nu se predau. In Mesopotamia si Epiru — dupa unele sciri, conflictul é totu mai mari dimensiuni.

Despre pactul de impacatiune alu contelui Hohenwart cu conducatorii principali ai cehilor Rieger si colegii acestuia, foile nemtiesci din Viena numai cu tonu de indignatiune sciu scrie. A nume „N. Fr. Presse“ dice că acésta impacatiune este sinonima cu nimicirea constitutiunei si provoca nemtii a aperá drepturile loru si totu „cetatiénulu germanu sè-si tie-nă de santa deforintia a protestă contra nimicirii constitutiunei prin impacatiunea cu Cehii.“ Dupa acésta fóia, care pentru articululu fulminante s'a confiscat, are sè tréca in cerculu de activitate alu dietelor de tiéra si legelatiunea in inventia publicu, in justitia si in privinit'a darilor directe. Prin acésta — dice citat'a Ióia panjidano-germana — Reichsrathulu ar incetá a desvoltá potere politica, totulu ar deveni numai ilusiune. Tanguiriloru acestei foi nu potemu crede, dar si daca ar fi ele intemeiate, noi vomu gratulá Cehilor cari cu atâta

energia si perseverantia se luptara, de-d admira lumea.

Congresulu naționalu serbescu, ve-diendu oponerea regimului ung. contra conclușionei sale d'a pasi la alegerea de metropolitu, a amenatul alegerea elu insusui pre unu timpu nedeterminatu. După o corespondintia a oficioului „P. N.“ congressul sè se fia declaratul pre sine de „corporatiune politica“ si sè fia alesu o comisiune pentru statorirea modalitatilor spre restituirea voivodatului serbesu! Mari planuri! Se vede că dnii deputati serbi se semtu bine in Carlovetiu unde petrecu deja de aproape trei luni. —

Ieri, in 11 aug, s'a intemplatu intalnirea imperatului Austriei cu imperatulu Germaniei la Wels, de unde Maestatile loru plecară dimpreuna spre Ischl. Acéstei intalniri a monarchilor vecini, diaristică i atribue mare însemnatate politica, adeca o alianta intre Austria si Germania. —

Opozitioanea magiara centrala si este-ma de căte-va septemani in cōcia lucra din tōte poterile, prin diaristica si prin comitate, pentru unirea acestor dōue partite cu scopu d'a trenti la alegerile viitorie dietali — partid'a guvernului. Narocu se li dee Ddieu, dar noi nu multu ne am bucurá pentru o eventuala invingere a stangei, căci capii acesteia ni sunt, — mai rei dusimani de catu chiar Deák si Andrassy.

In Spania e mare iritatiunea in urm'a scirilor ce sosescu de pre insul'a Cuba. In Venezuela adeca s'a constituut o expeditiune armata sub scutul regimului de acolo. Espeditiunea esindu la malulu Santiago, s'a aliatu cu resculatii Regimulu spaniolu e gata a tramite po-

FOIOSIÓRA. Branda.

Novela istorica
de Eadu (Budolf) Walburg,
tradusa liberu de Nicolau Bodnarescu.

(Fine.)

Bogdanu, care plinu de ardore asceptă la marginile Transilvaniei pre mirés'a sa multu dorita, fu rechiamatul indata. De dorere si de focul resbunarii se aprinse peptulu seu amoroșu, candu i se anunciată tragedia. Densulu si-imaginá cum ochii ei nevinovati ai amantei sale, se topescu in lacrimi de desperare. Fora intăriare grabi sè-si respune. Pana candu inarmá pre ai sei, pana atunci Comă mergendu prin tiéra, indemná poporul romanu sè parte-cipe la acésta speditiune, ca sè alunge pre rapitorii Tatari din tiér'a, unde jacu osamintele bravilor strabuni romani, cari striga neinc-tatul morminte: „resbunare crudelilor!“

Comă depingea cu colorile cele mai vii, atâtu prin bisericu, cătu si in adunari poporali, suferintiele creștinilor, si spunea cum se profanézia si se maculézia bisericu si virgini, si căti creștini de fric'a torturilor, aducu sacrificia dieilor pagani. Depingerea, atâtu a acestoru fapte, cătu si a altor asemenea, influintă forte-tare a supr'a poporului. „La arme!“ strigara toti unanimu. „La arme!“ resună prin cetati si sate, cătu si prin muntii faluci. Nobilimea formă o legiune, careia i dede numele fetiorei: „Branda.“ Tieranii inca se asociara acestei speditiuni splendide... Acésta legiune, in fruntea careia stă bravul Bogdanu, formă fruntea armatei. Entuziasmati, si foră a fi ob-servati de vigilile tatarice, grabira densii spre Romidava; si in seurtu timpu si sosi vforulu resbunatoru, carele avca sè le sterga aceste orde blastemate de pre faci'a pamentului.... Pre candu caută Harobanu prin munti

si văi urm'a fugilor, pre atunci legiunea „Branda“ se si intelui langa tiermurii fluviului cu Tatarii. Versulu de batalia a Romanilor resună inimiutu: „Branda;“ o negura grósa in-leșni apropiarea creștinilor, si se incep unu macel cruntu; — ca leii furiosi se aruncau Romanii a supr'a sirurilor tatare, cari erau desordinate si nepregatite de a intempi ase-menă massa inimica. —

Eschiamarea: „Branda“ insielă si pe vi-gilatorinu tatarescu, care insciintă pre chanu cumea fugetori'a e ajunsa. Acésta faim'a misică si pe crudulu Harobanu de a se grabi si den-sulu ca s'o véda. Ajungendu la ai sei, astă in loculu Brândei unu macel infioratoriu; pre tardiun cunoscu densulu marimes pericolului, dar fur'a sa se duplecă, si eroismulu seu salbatocu capetă unu nutrementu nou; elu adună inca o data poterile armatei sale sfaremate si imprasciate, si cu acestea se aruncă in fluviu, foră se cunoscă afundimea acestuia, grabindu-se sè ajutore pre cei din colo de fluviu. Aparint'a lui Harobanu atâtă de nou curagiul tatarilor imprasciati. Cautatur'a lui belica si monstruoșa, ce i-o mari coiful seu germanu, a fostu pen-tru Tatari unu indemnu potinte. Răcnetulu lui turbatu lati in tōte partile spaima si gróza, éra spad'a lui inveninata casină daune enorme intre tinerimea romana. Desi corpulu i era acum acoperit de mai multe rane, totusi si facu o cale sangerósa pana la Bogdanu, foră a observă in furi'a sa, că nici unu luptatoriu nu-i urmează, ci numai gemetulu de mórte alu ranitor, ce nu se mai potu redică. Pana a nu cunoscă Bogdanu pre Harobanu si pana a nu-i vre-o lovitura, se si aruncă Molda, fidél'a catieua de vanatu a lui Bogdanu, pre armasariul tataricu inclesciandu ghiarele si dintii in folele acestuia atât de tare, in cătu ilu constrinse la fuga salbatoca, ne mai ascultandu nici pînjenii calaretiului. In dorerea sa, armasariul trase cu sine si catieua in undele riului. Acă

ajuse si lancea lui Bogdanu spatele lui Harobanu, éra una arcasiu, carole s'a fostu aruncat in valurile apei, cu sagetă sa curmă vié-ti'a tatarului.

Ap'a fluviului se rostie acum de sangele celui carele a versat in tāt'a sange crestinescu. Unu senetu, si Tatarulu a inceputu de a mai suflă. Sunetulu cornurilor si alu bucinelor anunță victori'a Romanilor, carea se mai indeplină inca prin fug'a Tatarilor remasi. O lance, de portă depinsu capulu lui Harobanu in tota deformitatea lui infioratoriu, se infipse in tiermurile fluviului. Rogatiuni de multiamită nătără invingitorii catra ceriu. Spre suvenirea victoriei splendide, Bogdanu edifică in acestu cu o biserică. Catieua Molda, carea ca invintoria peră in undele fluviului, capetă asiderispartea competită de gloria, pentru că fluviu primi numele ei. — — —

Precandu se intemplara acestea langa tiermurile lui, pre atunci eremitu Comă plecase cire-o căti va calareti Romani, ca se insciintă pre Calimanu despre apropiarea lui Dragosiu. Upa finirea luptei sangeróse venira si principiu Romani la colib'a Raveicii, unde locuitori'a șirini cu reverintă cuvenita. Negrila si Calanu, dupa ce s'a cunoscutu si s'i au enaratu șirintele, — insciintiara pe principiu că uude s'a ișu Branda. — Dragosiu trimise eroii sei spre Romidava, si Bogdanu, condusul de Comă, cui cu vre-o căti va curteni in direptiunea unelui Pionu, pe urm'a multu doritei sale ante. —

Branda a scă ceva despre evineminentele acestei morabile, fugi cu insocitorii si preste văi silaiuri neumblate pana adencu in padure, tăndu-se cumca persecutorii o urmareasca. Păstorii erau indreptati spre ver-turele Pionului zefirul celu recoritoriu de munte li recrea embretele cele ostenite, si-i facea mai capabilă fuga. — In fug'a loru fusera

silita a suportă mai multe greutăți; asia cauta se tréca preste fluviul avutu de aur, Bistritia, care socotindu-se cu alte fluvie, e forte inspi-menatoriu si furibundu; are cursu vehementu si rapede, ce devine de la angustinea albiei sa-le, fiindu că stancile cele gigantice ilu astringu a nu parasi direptiunea o data apucata. In urma, dupa multe necasuri si greutăți, ajunsere abia la pôl'a muntelui Pionu, unde padurile de bradu si de fag si naltiau falnicu preste stancile nemesurate, struncinate si perlite de cutremurările cele mari de pamant si de fulgerele cele aprindetorie. Aceste stanci gigantice, ce oprescu si nadusiescu sgomotele din pregîru, incungiura loculu celu plinu de misterie, care inca din timpurile antice, garantă virginelor fugarie de furi'a invasorilor unu scutu securu. Dupa usul domitoriu si totu o data consan-titu prin etatea sa, nu eră iertatul genului bar-batescu se intre in lăintrulu acestui asilu, si superbi'a nebunateca, de care sedusi venatorii intrau in loculu acestu sanctu, o solvau eu vié-t'a. —

Două stanci grandiște arestara intrarea in acestea vale cotita. Dupa ce ajunsere fugarii la intrarea cararei care conducea la loculu celu misteriosu, stetera locului. Branda instruita de ajunsu despre pusetiunea interna a acestui asilu, inaintă resoluta pre pôrta de stanci, pa-sindu spre loculu misteriosu.

Insocitorii ei remasera intindindu - si membrele loru ostenite diosu pre ierb'a verde naintea intrarii la loculu acestu misteriosu. Traditiona poporala ascrise influintă a cea binefacetorie si poterea cea supranaturală a acestui asilu, o ascrise ficei lui Decebalu numita Dochia, (care se amintesc că ar fi vietuitu pre timpurile lui Traianu), a careia statua petrificata se poate vedé inca si astazi pre o stancă asediata in o côte a muntelui Pionu. — Dara Dochia era petrificata, si in loculu ei pre acestu timpu lucră o muiere, carea re-

Prenumeratii se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptul la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt se adresa si corespondintele, ce privesc Redactiune, administratiunea seu speditur'a; căte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

— — —

Pentru anunț si alte comunicatiuni de interesu privatu — se respunde căte 7. cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadintu. Prețul timbrului căte 20 cr. pentru una data se antcipa.

tere armata la portulu *Caballero*, trăgându la respundere *Venezuela* pentru violarea dreptului internaționalu.

Situatiunea României facia cu multu venturat' a cestiune Stroussberg devine totu mai iritata. In Moldavia sè se planuiasca o conspiratiune contra principelui Carolu, ostasimea anca sè fia contra dinastiei, nemtii sunt amenintati pe fia care di d'a fi navaliti si persecutati de romani pentru a-si satisface acestia resbunarea de care ardu in contra nemtilor pentru nenorocirile francesilor in resbelul trecutu. Cu unu cuventu, afurisit'a cestiune a lui Stroussberg nu se va poté deslegá fora intrenirea poterilor straine, precum afirma si dorescu corespondintii diarielor nemtiesci si neamice Romaniei.

Multe se potu intemplá in timpul de astadi, candu tòte popórale subjugate din Orientu sunt iritate si astépta momentulu dorit u se eliberá de sub jugulu semi-lunei si de influintarea celor latte poteri straine.

Dupa scirea ce ni sosi din Caransebesiu candu tocmai erá se incheiàmu acésta revista, Sinodulu eparchialu aprobandu lucrarile Delegatiunei, a primitu ofertulu serbescu si invoielele despre fonduri si comunele mestecate.

Romania si cestiunea Stroussberg.

(L.) O nepacuita tiéra acésta biata Romania! Sfasiata din launtru prim multele fractiuni de partide, cari in cért'a loru passiunata nu mai cunosc cuviintia in lupta si in scriere, atacata si calumniata diu afora de diplomacia si de toti speculantii straini: — biat'a tiéra nu se pote consolidá! De la constituirea guvernului actualu, eare pentru principale sale conservative i-a fostu binevenitul Dotorului *Carol*, se astépta intórcerea a tòte spre bine, si nu forta temeu, caci acestu guvern prin energic'a sa activitate a dovedit u celu mai curatu patriotismu, a inauguru „epoca de aur“ — ca sè ne sprimàmu cu evintele „Pressei.“

Dar fiindu ca loial'a camera, in cea mai deplina armonia cu guvernului, a adusu legea pentru anularea concessiunei lui Stroussberg, spre a scóte tiéra din abisulu in care a aruncat'o acestu siarlatanu de renume europénu, — acuma Domitoriu a venit u colisiune

cu guvernulu si eu Camer'a, pentru că influintati si constrinsu din afora s'ar fi indoit u se sanctiunedie legea adusa de Camera.

Pentru ca on. lectori ai nostri de din coci de Carpati se cunoscu din temeiul famos'a cestiune Stroussberg, se cunoscu lumea speculanta ce vre se navalésca biat'a Romania si apoi se judece ei insusi, că cine este incelatoriulu si cine este dreptulu, astămu de lipsa a enará aci escarea cestiunei lui Stroussberg cu Romania.

Lucrul s'a petrecutu astfelu: Domnulu Carolu vrrendu se reforme tiér'a, a cerutu a construi ciale ferate. Spre acésta insa tiér'a neavendu capitalulu necesariu, Stroussberg s'a oferit u a dă banii de lipsa si se edifice drumurile de feru. Camerele s'a invoitu la acésta si au votatu garantia de statu pentru obligatiunile de 7½ % ce le-a emis Stroussberg, carele s'a deobligat u a edificá drumul de feru in lungime de 130 mile pentru 250 de milioane de franci. Lui Stroussberg se asociédiu unii domnii mari din Prussia si facu negotiu cu obligatiunile emise cari se vindeau si aici in Austria, pana ajunse partea cea mai mare in mani private. Dar Stroussberg n'a facutu drumul de feru nici diumetate, din cele 130 de mile abia sunt 70 gata si nici acesta nu-su de Dóme; pentru cea lalta distantia nici pelerinarile nu s'a inca facutu. Banii destituti pentru zidire, prusso-jidanulu Stroussberg i-a despeculat u si tóm'a trecuta s'a sistat lucrul mai departe la drumul de feru. Stroussberg deci n'a tenu contractul, respective a bancrotat. Ací avemu se însemnámu ca dupa acestu contractu interesele obligatiunilor are se le platésca societatea lui Stroussberg pana candu se va predá calea ferata statului. In ianuarie a. c. a fostu se platésca cuponulu de pre acésta luna si Stroussberg nu l'a plătitu, ci a pretinsu ca se platésca tiéra interesele dupa obligatiunile garantate de statu. Astfelu s'a escatu confusiunea si cért'a cunoscuta acuma sub titlulu cestiunea Stroussberg. Regimulu romanu de atunci a transmisu pre dlu *Rosetti* la Berlinu si a acusatu pre Stroussberg si atunci s'a dovedit u ca a disparutu unu depositu de 50 de milioane!

Spre deslegarea causei si limpedirea situatiunei, guvernulu s'a intorsu catra Camera, Principale Carolu din mai multe motive, venita din Berlinu, a luat u Stroussberg sub scutul seu si omulu bunu a credutu ca — Camerele conservative se vor supune intru tòte vointiei lui. S'a facutu o impacatiune ale carei puncte cardinali au fostu: regimulu romanu face o noua detoria cu 8% pre bunurile de statu, cu o

parte din acesti bani se va plati cuponulu espiratu, ér pe viitoru obligatiunile lui Stroussberg se convertéza in obligatiuni de statu cu 5% si astfelu creditorii se indestulesc, ér consorciul lui Stroussberg remane intreprindatoriu si zidesce si manipula mai departe drumurile de feru. Dnii din Berlinu au fostu multiamiti cu aceste dispusetiuni.

Loial'a Camera insa a respinsu proiectul regimului. Ea n'a aflatu ecitabilu ca statul se face si unu imprumutu nou pentru a satisface pre jucatorii de bursa din Berlinu, afora de aceea se recunoscu pre toti creditorii lui Stroussberg de ai sei, se deobligate acelora venitele statului, si pre langa tòte acestea se nu capete de cătu o parte a drumului de feru!

Camerele deci au primitu unu nou proiectu de lege, conformu caruia mai nainte de tòte se anuleze pre calea judecatii concesiunea lui Stroussberg, din cauza că n'a tenu contractul, se se intenteze prodesu contra lui pentru desdaunare. Drumurile de feru le zidesce si manipula statul mai departe. Proprietarii de obligatiuni se formeze unu nou consorciu, caru statula prodă drumurile gata, si care va dobandi drepturile consorciului Stroussbergianu. Daca proprietarii de obligatiuni nu se vor invoi la acésta, statul va pretiui „dupa dreptu si ecitate“, zidirile facute si ii va desdauná cu o suma potrivita.

Acésta lege Camer'a a primitu cu o imposanta majoritate de voturi, si ministeriul inca s'a alaturat u acestei primiri, numai Domitoriu nu erá se se invioasca o data cu capulu, si pana in momentulu candu scriem u aceste sile, nici n'am credutu ca ar fi sanctiunata legea, si nici acumu n'am crede, deca n'am avea a mana „Monitoriulu oficiale“ care tocmai ni sosi.

O data sanctiunata acésta lege, nu mai sufera indoiéla ca proprietarii de obligatiuni sunt constrinsi a forma unu nou consorciu conformu dispusetiunilor acestei legi.

Pentru ce dura Bismarck si Beust pretindu intrenirea Turciei intru interesulu proprietarilor de obligatiuni din Germania si Austria? suferu neestia in adeveru vre-o dama prin aplicarea legii aduse de Camera, si tra ge Romania vre-o dobenda spre pe darea acelora? Nici un'a nici alt'a, pentru ca Romania desdauna pre deplinu proprietarii de obligatiuni, cătu adeca costau lucrarile si materialul gata, ér cele 50 de milioane ce Stroussberg cu ceialalti celalii principali i a risipit, nimenea nu va poté pretiude ca Romania se le platésca! Ameste-

carea lui Bismarck si a lui Beust, acestei unele a acelui, amestecarea ori carei poteri straine in acésta causa a Romaniei cu Strousberg deci este nejustificabila, este contra dreptului de independentia unei teri.

Ce a vrutu dura dlu Beust candu a urmatu pre Bismarck la inalt'a Pórtă? Nu a putut vré alt'a decat, seu se-si assecure favoreea si gratia atotopotintelui cancelaru seu din adine se vateme dreptulu si interesele Romaniei.

In amendoue casuri atitudinea lui Beust este necorecta, condamnabila. In casulu d'antaiu pentru că se face servilu, instrumentul orbu lui Bismarck ce vatema independentia, suveranitatea statului austriacu; in alu doilea este cu atatu mai condemnabila pre cătu densulu pretinde a staru intru consolidarea ordinci si pacii in Romania si sustinerea amiciei sincere intre ea si Austro-Ungaria.

Nimenea n'are dreptulu a impiedecá aplicatiunea legii aduse de Camera in urm'a neobservarii contractului din partea lui Stroussberg, nimenea — jidovii si companionii loru nu ni potu returná afirmarea cu nici unu argumentu valibilu — n'are dreptulu se silësca o tiéra a satisface pretensiunile scandalose ale speculantilor, ale celalor din Germania si Austria, si daca Romania va fi fortata de poterile straine a sterge legea adusa de suveranitatea poporului, atunci Romania are dreptul, santa detorintia a protestá si a respinge forti a caci — vim vi repellere omnes leges et omnia iura permittunt! —

Natiunea romana nu este demoralisata! *)

O natiune carea nu scie apretiu barbatii sei cei mari, n'a ajunsu la acelu gradu a desvoltarii spirituali si morali, carele neincungiu ratu de lipsa se recere pentru a pretinde libertate politica; o natiune ajunsa la capacitatea de libertate politica, dár indiferenta facia de meritele barbatilor sei cei mari si de vatemarile, prin cari atari persone rare sunt insultate, aréta prin indifferentismulu ei nemultiamire: nemultiamirea (ingratitudinea) este contraria moralitathei, ér demoralitatea este unu fenomenu, din a carui privire eu tota securitatea potemu

*) Desi scimus cumea dlu Redactoru, pe care-lu suplinim noi acuma, a declarat u că nu va publica nici o apologia din partea on. publicu romau contra nedreptelor si vileylor atacuri ce i se facuta de catra unii dñi, macar că manifestatiunile ce-i venia din diferite parti dreptu semnu de aderintia pentru perso'nă lui ar forma unu volume intregu, — totusi ne resolvam a publica acestu articolu spre a implini intetitoru arogare de dinilor tramitietori. Suplinit. redact.

tragendu-se in singurata, esserciá binefaceri sub auspiciole Dochiei, dandu astfelu traditiunei popolare unu credientu mai mare. — Nona, caci asia se chiamá muierea, care domniá acenta vâi romantice ale Dochiei, in binefacerile sale se folosia de o cerboica imbländita, pe care o inventiase ca nefericitele căte le-ar intelni ră tecindu prin aceste desierturi, si le conduca la locuinta Nono. — Curagiósa acum Brându pasi nainte si intelni indata cerboica, de care fu condusa la columnele cele miraculose ale stancelor. Unu spectaculu nou se infacisia aici ochilor aventurósei Brându, pentru că o amenintá cu perire atatu massele gróse de nuori revoltati, cari incepura a cloicoti infuriati prete verturele arborilor uriasi, cătu si stancele rostogolite dintru inaltimile cele grandiouse ale muntilor, stanci ce aternu inca de o inaltimare mare si prin cadere voiau se nimicésca totu ce li-ar stá in cale. Cutremurările de pamant, lasasera urme de inspaimantatoru a loru lucrare, cari se vedea in stanurile de pétra ce le sfaramasera si le aruncasera in cale, in cătu Brându nu potea nici a nainta rapede, nici a se retrage rapede.

Statu'a petrificata, carea sub massele cele depindietorile ale stancelor stá casu sub unu acoperementu, — representá pre Dochia cum fugindu de devastatorii patriei sale, se incrediu in scutul dieului adoratu de dens'a.

Asemenarea sortii Brândei cu sòrta virginei dacice, si eliberarea acesteia de jugulu despoticu prin fuga, sterni si in Brându sperantie noue. Plina de pietate se aruncă dens'a in genunchi la imaginea cea petrificata a Dochiei, manifestandu si cu lacremi feerbinti sentimentele sale de multiamire catra unicul Ddieu adoratu de dens'a, care cu man'a sa divina o elibera de poterea paganilor, si invoca totu o data de nou scutul acestuia, ca s'o protege de ori si ce nenorocire. Rogatiunea ei cea

pia, pre neobserveate se transformă intru unu somnu placutu, fiindu ca dupa multele uesteneli si mersuri fortate, constitutiunea cea tragedia a corpului ei pretindea recreare. Somnul i era dulce, pentru că incetandu vîsorale, murmurul celu linn alu riului i cantă de somnu, era de alta parte chiar in viu i se paru că o priveghiédia Nona, care prin medilocirea cerboicei si sosi indata la ea, si cu presintia ei o asecură in contra supinderii despre partea dusimanilor. Fisonof'a cea placuta si frageda a virginei sterni in peptulu Nono sentinu de compatimire, in căt acésta acceptă cu doru momentulu desceptrii, spre a-i cunoscere numele si aventurile.

Umbr'a cea gigantica a Pionului se la tì preste tota valea romantica. Brându e descépata. Esaltata de bucuria privia la erent'a, a carei facia respectuosa i insufla revintia. Cu vîntele cele consolatorie ale Nono confirmara sperantile virginei.

Cu ingrigire adeveratu pîntesca o conduse Nona in chili'a de stanciunde o beatura recomitorie si nîsc pîmpe pîspete renoma poterile ei slabite. Entuziasmat si năra virgina a recreata intemplierile sale; cu lacremi o priviau ochii eei credintosi i Nono. Pre unu asternutu prîspetu de musc'i si acoperit cu o pele de ursu se enfundă virgina érasu in somnu recreatoriu.

Intr'aceea Graménu si Huma priveghiau la intrare precum se legatusera.

Toemai pro candu o patra luminatorie de radie purpurie anunciu la rarită diu intinerita, Graménu nu-si potu doni nerabdarea, ci se suu pre o stanca din appiare, lasandu pre Huma dormindu. De a vediu densulu cum Nona tienendu pre tin'a prinsa de mana, se preambă pre de sintea speluncii intunecose. In perso'nă Brâlei elu nu vedu numai pre consoci'a sa, ci e gratios'a Doina,

na¹⁾, care inaintandu prin bercurele cele umbrose, incepù cu o vîcă gelnică se-si exprime amorul seu tragicu, asia incat u fintiele pareau că o compatimescu. Scen'a acésta aprinsse si mai tare in peptulu lui Graménu sentimentele de amor ce le inadusise. Elu nu avea unu sufletu fidelu caruia se-i incredintedie sentimentele sale, de aceea cercă densulu dreptu consolare a scobi in scorti'a unui bradu cu semne simbolice marimea amorului seu. Pre acestu interpretu alu inimie sale doișe ilu in-coronă Graménu cu o corona de flori miroslorie, — martori sinceri ai amorului seu. Acesti martori nu au remas neobserveati de ochii cei petrundiatori ai frumosei Brându.

Ea astă acuma ce de multu presentia ini-m'a ei. Unu suspinu adeveratu compatitorii neliniște peptulu ei fragedu. — — — Radiematu pre lancea sa veghiá Graménu pre verful stancii, de pre carea potea se véda totu tienutulu acel'a. Huma desceptatu inca veghiá fidelu pre alta stanca. De o data esira din desmea codrului doi calareti tataru inarmati, cari mersera deadreptulu spre veghiantele Huma. La prim'a vedere cunoșteau cumea acesti Tatari sunt persecutorii Brândei. Monstrii se apriopiera acuma forte tare de Huma.

Graménu de locu ce observa intențiunea loru infernală, si-aruncă lancea sa si lovi pre unulu din Tatari asia de bine, in cătu acesta cadiu mortu la pamant. In acelu momentu insa nu nimerit u densulu de saget'a inveninata, ce i aruncă celalaltu Tataru.

Huma dede omoritoriu o lovitura cu securea ascutita, dar a remasu fora succesu; acum ambii se incaierara, si luncandu de pre stancile monstruoase cadiura intru unu abisu inforitoriu, care cu mîrte grozava primesce pre

¹⁾ Diana la Romanii vechi dieiti'a amorului, — si de aci la Romanii de astazi: „Doina“, adeca cantecu amoroșu.

ospeti' sei. De aceea si Huma si Tatarulu sol-vira acésta visita cu vieti'a loru.

Nefericitulu Graménu numai singuru mai reまase in vietă, se trudì a-si scôte din peptu saget'a inveninta, insa indesertu i-a fostu tortur'a, pentru că saget'a se rupsse in dôua, si dorile sale si luara astrelui de dimensiune, in cătu in fie-care momentu si-asceptă finea vietii. Asia caută nefericitulu jude se se finescă fara consolare, tota a fi vediutu lacremile si suspinele ce le consacră Brându, pentru că dens'a observase pentru ce vietuiesce si pentru cei-palita inim'a lui de erou . . .

Intr'aceea Bogdanu ajunge la pôlele Pionului cu o furia, care caracteriseaza pre unu erou ce se sente lovitu in amorulu seu legitimu. Dupa ce trece fluiul cu aur (Bistritia), se apropia totu mai tare de asilulu misteriosu. Naintea portii insa, care aréta calea spre loculu celu misteriosu, dede de moritoriu Graménu, inchegata in sangele seu propriu; ochii i erau si acum in lacremi de dorere; privirea-i doișa storse lacremi si din ochii lui Bogdanu. Resuflarea ranitului devin din ce in ce totu mai rara, pana in urma si dede sufletul in man'a — Creatoriului !!

Acésta privire tragică nimici sperantiele principelui, pentru că densulu nu potea scirici acum de la nimene ce s'a iacutu scump'a sa Brându, si se temea ca se-nu-i se fia intemplatu vre-o nenorocire. Ultim'a reverintia detorita unu jude, care si a finit u vieti'a sa pentru binele patriei si a tronului, si indeplinita cu tota cuviint'a.

Dupa finirea acestui actu piu din partea lui Bogdanu si a sociilor sei, merse Bogdanu condusu de Coma in laintrul vâii celei incungurante de stanci, era ceialalti soci ai lui si recreara membrele fatigate langa mormantulu compatriotului loru . . .

Mii de idei intristatorie amblau pri-cerierii lui Bogdanu, care desconsiderandu pe

conchide, că o astfelie de națiune nici cindu-nu va ajunge la libertate politica, și de către este în posesiunea ei, nu va avea facultatea recerută spre a-si asigura pentru viitor.

Capacitatea națiunii romane în privința libertății politice au dovedit-o repetitele reșoale ale romanilor: 15 mai si revoluția din 1848 în Transilvania, si o documenta si astăzi oportunitatea deputatilor națiuneli în dietă Ungariei, pe care i-a ales națiunea romana de reprezentanții sai — resturnandu cu ocazia acelora alegeri totale întrigile contrarilor sai politici. —

Este insa națiunea romana si morală? — acăsta cestiu este o problema, a carei deslegare o pretinde cu intenție nu numai mintea sănătoasă ce dice: „Cunosc-te pe tine insuți!“ ci de unu timpu începe si unii dd. diuaristi romani, cari necontentu atacandu si insultandu pe unu barbat considerat de noi si — suntem convinsi — de întrăga națiune romana de „barba/u mare,“ se arată facia de acăsta nemultatori, deci sunt nemorali! La asemenea atacuri si insulte, națiunea romana nu pote să tacă: ca trebue din respoteri să radice protestul contra unor vile atacuri din partea caton-va barbat, ce se numesc „conducatori,“ prin cari se dejosesc pre sine insisi si dejosesc poporul roman.

La acăsta conscientia au ajunsu subscrise, locuitori in Mehadia si Orsova, cari bine cunoscendu opiniunea romanilor din regimul acesta, ieu inițiativă in redicarea protestului mentiunatu, si speră că toti romanii adeverati vor consimti cu densii in urmatorele:

Mare se pote numi numai acelu barbat, a carui tendintă este unu scopu obiectivu, si nu subjectivu; acel'a, carele nu canta binele persoñei său a familiei sale, ci binele omeneime — a vr'unui poporu său a vr'unei națiuni. Majoritatea omeneime este subjectivă si pentru aceea egoistica: forte a rare-ori aparu individi cari, impreunandu cu o energia straordinaria a vointiei o intelegrinta totu asiă de mare, sunt in stare a se uită de individualitatea loru si a-si incordă tota atentiunea spre binele comunu. Raritatea acestei aparinti, acestui donu alu naturei impune respectu omeneime facia de asemenea barbat; — gratitudinea insa, ce detorintă atâtul loru, cătu si naturei ce ni daruiesce astfel de barbat, trebuie să fia nemarginata, caci nu-

mai atari barbati conduceu omeneimea, poporul său națiunea la progressu, carea este devisa secolului XIX.

Cugetăm că nime nu va denegă atributul „mare“ unui barbatu, carele de aproape 30 de ani lucra si se upta cu neobisire atâtul pe terenul culturei, cătu si pe celu politicu, numai si numai pentru binele si interesele comune ale națiunii romane, neabatendu-lu de la scopulu preșiptu nici grigia pentru familia, darea nici daunele materiale escante din o atare activitate. — Si ăre cine este acelu romanu intelegrinte, carele să nu scia, că activitatea numai de cătu descrisa este activitatea barbatului nostru de iudecere *Vincentiu Babesiu*, carele in acăsta calitate este „barbatu națiunale,“ „barbatu mare!“

„Respectu si stima facia de Babesiu!“ ni poruncese mintea, sentiul curat, moralitatea; „aderintia!“ ni impune comparatiunea persoñelor noastre cu persóna lui.

Si érasi cugetăm că nime nu va denegă atributule „egoisticu“, „malitiosu“, „periculosu“ de la atari barbat, cari din puncte de vedere personali se intrecu a aretă regimului, că Babesiu nu este omulu poporului, că cu ce dice si scrie Babesiu națiunea romana nu consimte, si asiă a face ca tota oportunitatea națiunii romane, ce este personificata principalminte in Babesiu, să devina ilusoria. Si ăre cine este acel'a dintre cetitorii „Albinei“, „Federatiunei“ sau „Gurei-Satului,“ carele să nu scia că barbatii de sub cestiu sunt: Alessandru Romanu, B. Emericu Stanescu si Basiliu Petricu?

Națiunea romana nu pote aplacida procedura acestor barbat: noi subscrissi, ca fi fieli ai națiunii si multiamitori unui barbat ce atâtul de multu s'a luptat si se lupta pentru națiune, protestăm contra loru — spunendu lui *Romanu*: că ne-am ingreditu de polemice „Federatiunei;“ lui Stanescu: că unu copilu foră moralitate si capacitate in cestiu națiunale — să tacă; și lui Petricu: „Bajocur'a batjocuresc!“

Mehadia, 8 augustu n. 1871.

Nist. Chiticau, m.p. primu-ten. in pens.; Vilelmu Hangea m.p., asculuatori de filosofia; Georgiu Trapsia m.p., capit. in pens.; Nicolau Niagsiu m.p., locoteninte; Dimitrie Dimitrieviciu m.p., fostul inventatoriu națiunalu; Paulu Danescu m.p., serginte; Constan-

tinu Zepeniagu m.p., parochul Mehadii si ases. consist.; Nicolau Gramă m.p. docinte in Mehadia; Andronicu Popoviciu m.p., neguiaitoriu; Nicolau Nestorovits m.p., neguiaitoriu; Dimitriu Jacobescu m.p., protopresvit; Georgiu Jonu m.p., capit. in pens.; Simeon Popoviciu m.p.; Nicola Pepa m.p.; Basilu Popoviciu m.p.; Georgiu Bogoeviciu m.p., preotu gr. or. in Siupanecu; Nicolau Velsanu m.p., docinte; Filipu Horescu m.p., inventatoriu; Nicolae Cena m.p., primariu din Mehadia; Mihailu Popoviciu m.p., adm. parochialu si asessoru; cons. Paulu Tatucu m.p., capit. in pens.; Lazaru Grozavu m.p.; Stefanu Popescu m.p., docinte; Georgiu Popoviciu m.p., parochu; Vasiliu Popoviciu m.p., adm. paroch. in Plaviciovită; Petru Bucataru m.p.

Semlacu, (cottulu Aradului) in iuliu 1871.

(Statutulu organicu desconsideratu cu totulu; regressu in locu de progressu.) Candu s'a sanotiuat statutulu organicu, totu romanu cu sentiu adeveratu națiunalu, cu credinția buna in viitorulu poporului romanu s'a bucurat că ne am scapat de suprematia strainilor in biserica si scola, dar totodata si de arbitriul autoritatilor noastre superioare bisericesci, dandu-ni-să prin acestu statutulu autonomia, adeca dreptulu d'a ne regulă noi insine afacerile bisericesci si scolare.

Dar nu e destulu numai a se bucură pentru acăsta organizatoriu institutiune a bisericei si scolei noastre, ci este si trebue să si tienă fiecare romanu bunu de santa detorintă a efectuat dispuseiunile acestei legi bisericesci, caci altintre statutulu org. fara aplicatiune este numai o lege morăta. Si eu bucuria cauta să constatăm cumca in multe comune să an si luatu tote measurele pentru a inaintă si a inaintă conformu prescriselor st.org. Dar eu atâtul mai mare parere de reu trebue să marturisescu cumca in comun'a noastră Semlacu nu se face nimicu, toti dormu, toti sunt cuprinsi de o afurisita apathia. Si ăre eum să ni splicămu acăsta deplorabila stare in care se află comun'a noastră?

Ecă cum.

A fostu in anii trecuti candu dupa cetirea statutului org. in biserica alegandu-se in prezentia dlui protopopu comitetul sinodului parochialu si dandu acestuia cea mai mare incre-

dere, toti se bucurau de unu viitoru frumosu. Acestu comitetu unu timpu s'a si arestatu demnu de increderea pusa in elu pana candu domnia buna intelegera intre membrii sei.

Dar intrevenindu unele cestiu momen-tose spre deslegare, se desfășă intelegera si se facura partide cu diferite opinii intre membrii si popor, agitati fiindu in secretu de parintele Lazaru Adamovicu, parochu de 8 ani in comună, dimpreuna cu scriotoriul comunei, (care pentru abusurile lui e lipsit de la oficiu) Georgiu Adamovicu, notariul comit. paroch., ambii frati serbi, incătu nici nu sciu cesti si serie romanesce, numai batjocurescu scrierea cu litere slovene; totusi acestia vrește fia coaducatorii comunei romane, ba preotulu are si obrasnică a se laudă in multe locuri că e serbusi se tiene superbă că e pastorul romanilor.

Acestu preotu astăptă să capete brărosiu, pre langa tōte că nu-si implinește chiamarea sa de preotu si nici are cuaificatiunea necessaria ce se recere de la unu preotu mai vertosu care si-arăga rolul de a conduce.

In comiteres de abusuri insa serbulu nostru este exemplariu, elu dimpreuna cu fratele seu a facutu desbinare intre popor si membri comitetului par. De Stat. Org. nici ideia n'are fiindu că nu-lu scie cesti.

A probat, si-a pusu tota energiă bravulu nostru conlocutoriu O. D. Const. Jonutiasiu, neguiaitoriu, carui-a-i detoresce comunitatea nostra ceă mai adenea multumire pentru progresulu celu frumosu facutu in mai mai multi ani, conlucrandu din resputeri pentru binele bisericei si scolei noastre; si acumă ca presedintele comit. parch. staruiescă să restituie pacea, intelegera intre membrii si poporul — ; dar in daru, căci poporul e forte tulburat. — Preotulu serbu si acumă agita poporul dimpreuna cu fratele seu, ca să se opuna poporul, să nu fia intelegeră si pace; si asia de unu anu nu s'a lucrătă nimicu, nu s'a tienutu si nodu si conferintie spre contilegerea in afacerile bisericesci si scolei, dar nici nu se va potă tienă si conlucră pana ce nu se va alege din nou altu comitetul par.

Éta cum stămu cu Statutulu Org. in comun'a noastră. Reu, forte reu.

Vediendu abusurile facute, cei sunt tieni-te spre ruinarea comunitatii, — mi ieu libertate a indreptă autoritatilor superioare bisericesci urmatori.

decile, ce teritoriul celu neamblatu si necultivatul le punea in cale, se duse rapede naintea pana ce se apropia de columnele cele misterioase ale Dochiei. Ochiul seu sublimu, ingrijit vagabundă in giurul de sine, canticu cu doru pre iubit'a sa Brânda, — insa in daru. Sufla in cornu, dara semnalul acestuia nu e cunoscutu aici, nu s'a mai auditu, si numai ecolul care ilu reflectă inimițu, spariet cetele cele numerose de vulturi, ce siedeau in stanci ca in fortaretie secure. Spariate cetele se redicara in aeru si intindindu-si aripiile uriasie formara unu nouru desu, din care numai nisces strigate rapaci ajungeau la pamentu. Insusi ceriulu paraea contrariu intreprinderii lui Bogdanu, pentru că intr'unu momentu muntele Pionu, care cu putienu mai uainte fu scaldat in radiele cele aurie ale sôrelui, si incunguratu de nuori furibundi, din alu caror'a sinu pornișu cu vehe-mintia fulgere aprindetorie, secundate necon-tentu de tresnete si tunete grozave. Se versă o plăie infricosiata, parea că voiesce se inunde a dôu'a ora pamentul. Fur'a elemintelor lastrinsera pre Bogdanu a fugi in speluncă stan-cosă. Unu culcusiu de muscui l'invită pre erou a se dă in braciale cele moi si dulci ale lui Morfeu. . . .

Poterea imaginatiunei sale, carea i repre-sentă cu fidelitate gloriosulu trecutu alu patriei sale, — purcese a-i infacișă casi prin o pre-sentire saptele si evinemintele cari vor să se intempele in vonitoriu. Elu vediu in somnulu seu placutu pre eroului Stefanu, cum invinge principi si regi si suvenirea a loru 40 de victorie o eternisédia prin fundarea a loru 40 de temple sante. Dupa acesta, se aretă pre orisontele scumpe sale patrie érasi inuorat, ostéua apro-piandu-se de apunere, dar ici si colia mai dă căte o radia lucidă, ce parea că nisuesce se intinda slabă luminișa sa preste totu orisontele inuorat alu patriei; dar indesertu, caci luminișa i se stinge de nuori si se pornescu a supra-casi inimicii infernali. —

Acăsta stea lucidă, prin carea i se pre-sentă Mihaiu Eroulu, apune in urma, — si Di-cia devine obiectu calumnielor si a desprețui-rlor, si de atunci totu ce e romanescu, atâtul in principiu, cătu si in fapta, suferă neincetat. . . . Intre aceste imaginatiuni, candu placut, candu gelnice, observă apoi érasi semne fi-vorităre pentru patri'a sa. Intr'o departare nedefinită apoi i se pare a resari unu venitriu nou si splandidu, pre care indesertu se us-teni a-lu cunoscă mai bine, pentru că nuorii ce reprezentau pre despoti, intunecau necurmătu acăsta Dacia nefericita, si asia nici densulu nu potă prevedea in chiaritate candu se va pune o data stavila lingurilor si incumetarilor in-fernale. Acum tunetele si tresnetele cele infi-orătore, cari de o data pusera tota speluncă intr'o buibuire grozava, ilu trezira si pre den-sulu din frumosé visurile sale profetice, si des-chidiendu-si ochii, vediu naintea sa pre multu dorit'a sa mirésa adusa aci de Comă si de ere-mita Nona. Acăsta inteluare in mediocul tutu-rroru evinemintelor admirabili, o potă efectua numai favorul ceriului, carele voi ca restitu-irea domniei romane in aceste tieri să fia insocata de unu sîru de minuni, si pre urmasii Dragosiu-loru se-i scutescă pana astadi. Dupa ce cremi-tulu caruntu incredintă pre voios'a virgină mirelai seu, se pregatira tuti-trei a paresi a-silulu. Brânda avu o placere mare a glorifică eroismulu junelui Gramenu, insa de o data infacișarea mormentului schimbă bucuria in doreri nevindecavare. Unu torinte de lacremi is-vorira din ochii miresei; unică dovedă de reverintă, cu carea Brânda potă incuuună mormentulu repausatului.

Armele lui frante marturisau invederatu, cumca densulu si in momentulu celu din urma's a luptatu eroicesce pentru mantuirea princișei, a dinastiei si națiunii romane.

O movila de pamentu si o cruce de ste-géră, arăta si acum loculu, unde s'a asiediatu remasitile pamantesci ale bravului jude.

votamentulu seu națiunalu a remasu insa pu-ruria unu obiectu de admiratiune pentru Brânda.

Bogdanu apoi ajunse in Boureni¹⁾ cu mi-reșa salvata. Aici se celebră nu numai festivetea nuntei, ci si eliberarea patriei si a națiunii romane de suo jugulu barbaru. Patri'a Romanilor deveni acumă in realitate libera; pentru că legiuinilor lui Dragosiu se insocra toti iunii romani, mai cu séma bravii munteni din republicele Brancia, partea vestica a Be-serabiei de astadi, si din muntosulu Campungu (in Bucovina sau Arborosa.) Dar din ceste locu santu care nu fusese inca calcata de tre-unu inimicu, navalira deodatata crudii fatari cu poteri unite a supr'a Romanilor.

Insa monstruosul Harobanu nu era mai multu in fruntea loru, de acesa sentindu de o arte lips'a unui atare duce, era de alt'a ve-ieri si numerulu calu mare alu Romanilor, icuprinse o friea panica, si foră a stă lu lupta, cera fuga selbateca indereptu. Nu preste multu se unira cu invingatorii incoronati de grăsi cetatile Romidava si Némütiu, precum stătele cetatile si satele supuse si tiente pana cumă de Tatari si Cumani. Dupa aceste faptpatriotice, dede Dragosiu ordinu Romanilor d Marmatia a-si mută locuintele loru.

Precum odinioara poporul israelitenu, cidsusu de Moise, inaintă voiosu catra tiér'a sicirei, asiă urmau acuma Romanii, — pre ci de multi ani i-au alungat crudelitatile bar-biloru din locuintele loru autice si fusesera extinși a-si cere asilu si domiciliu la semen-ticonsangene, — acuma urmau voiosu ver-su domnului loru, care ii chiamă catra cam-pu patriotică, — parasindu locurile ospitale.

Pre atunci colonisari de națiuni intregi n'rău neindatinate; totusi acăsta si-avu ca-rașru propriu, pentru că Romanii se mutara

in domiciliile ereditate, din cari fusesera alun-gati cu forță.

Pre la pările Carpatilor treceă coloni'a prin padurile cele dese, incunjurandu stancile si abisurile. In apropierea Carlibaboi^{*)} se la-tira preste campile cele manoste de a lungul fluviului. — Unu calugaru cu o cruce in mana conducea coloni'a, pre acesta ilu urmau óste numerose de armas, si dupa acestia veniau ómeni de tota etate si starea; calareti si pedestras, cara incarcate cu avari pretiose, pre care siedeau mamele, copiii loru si betrani cei pré debili a marge pedesru. Din tiér'a vecina (Transilvania) esira naintea coloniei junci si fetioare cu ramuri verdi si cu girlande de flori, cari cu entuziasmu bineventara coloni'a din tota inimă, cu unu „bine ati venit!“

Dragosiu se sul mai antai pe tronulu seu de principe in Baia, poporul se asiedă in glote pre pamentul ce forță ilu rapise din man'a strabunilor loru. Din tota tiér'a româneșca veniau acuma legati la Baia, cari recu-noscera de Domnul si de principe alu loru pe eroului Dragosiu. Intre cetatile cari intr'acest modu erau reprezentate, au fostu mai inse-mnate republicele: Campu-lungu, Dorna**) Brancia si Hotaraseni, caror'a li succese pana acuma a se sustinut independentu, si cari intr'unu modu conștientiosu au participat la ni-micirea órdelor de invasiune.

Intre privilegiile cele multe, li intari Dragosiu si dreptulu loru in posesiunea drepturilor credite de la strabunii loru. Dupa acestea cale-tori densulu pri tota tiér'a, care de catra riul Prutu se desparte in două parti, si care atunci spre vest se margină de catra Carpati cu fal-niculiu Pionu, spre estu de catra Nistru (Tiras) cu cetatea Alba, renunta pentru mormen-tulu si loculu lui Ovidiu, era spre sudu de catra Marea-negăra, si spre nordu de catra muntele Lucina, langa Cernauti.

Dupa evinemintele aceste memoravere, domnii dinasti'a Dragosilor cu gloria pana la anul 1546, candu se stinse cu Petru Raresiu.

*) Unu satu intre Transilvania si Bucovina.
**) Primele republice formădă astăzi parte mare din nefericita Bucovina, era ultimale re-publice le tiene si acuma colosulu nordicu. *

Interpelatiune.

Considerandu, că Stat. org., autonomia noastră, nu se observa de felu;

Considerandu, că poporul e forte mahnit pentru abusurile ce s'au facut și se facu, și se desfășa în fractiuni spre riunarea confesiunii și bisericei noastre;

Considerandu, că comitetul parch. de unu timpu nu a tienutu conferintie și nu a lucratu nemieu în afacerile bisericii și scălei, ce e spre dauna mare a comunei; — si 'n fine

Considerandu, că la comitetul paroch. sunt alesi membrii petati și nu conformu Stat. org. eu cari s'ă se păta tiené conferintie in pace:

Am onoreea a interpelá pre Venerabilulu Consistoriu alu Aradului, că are de cugetu a face pasii necesari spre delaturarea acestoru pedeci; și dacea are, face-va cătu de curendu, ca s'ă nu retaceșca poporul si mai tare?!

Unu romanu voitoriu de bine comunei.

Cestiunea lueratorilor din Pesta

Face multa spargere de capu regimului ung. Precum am mai fostu amintit o data la acestu locu, cu câteva septemani, mai nainte s'au arrestatui aprópe la o suta de lueratori foră nici o cauza, numai si numai pentru că politiei i-a parutu suspiciozii de a fi membrii faimosei societati „international“, despre care s'au vorbitu in detaliu in acésta fóia. Dupa ce capitánatul orasiului a terminatua investigatiunea contra lueratorilor arestatati, a predatu acetele directoratului causerelor regale si dupa cum dice „P. Napló“ l'a provocat pre acest'a a dispune in privint'a primirii arestantilor. Directoratul causerelor regale insa nu posiede localitatatile săle proprie de arestare; elu s'ă addressati deci catra comitatul Pestei cu rogarea ca s'ă primăsca arestantii si s'ă detinera pana ce li va face judecat'a. Acest'a insa a datu responsu negativu, dechiarandu că nu pote lăsă vigilarea arestantilor politici. Directoratul causerelor regale, insciintiatu despre acésta, s'ă addressati din nou capitánatului orasiului roganandu-lu ca s'ă tienă si mai departe lueratorii arestatati sub privighiare.

Daca autoritatea orasiului se va invoi la acésta, nu scie nici chiar „P. Napló“ din care estragemu acestea, si care de al mintre este bine informatu in cele ce privesce dispusetiunile autoritatilor superioare. Abia este insa de credintu că orasiul pe care pana acum a costatua acésta cestiune dejá preste 4000 fl. va satisface cererea directoratului c. r. In casulu respingerii acestei cereri, dice foia citata, vom avé una noua incurcare care va avé s'ă se deslege prin sentinta' ministrului de justitia.

Va se dica, regimul ungurescu prin incuviintarea arestarii ómenilor nevinovati din partea politiei, cari aproape döue luni de candu sunt detenuti, nu potu grigii de familiele loru serace, face cheltuieli orasiului si tierii si in cele din urma nu scie unde s'ă internedie preinsii membri ai societatii „internatiunal“!

De langa Fagetu, (cottulu Carasiului.)

De la incepulum introducerii conferintieelor invetiatoresci in dieces'a Caransebesului am fostu si sum pentru acestea, căci nimicu altu ce pote dă unu sporiu mai rapede invetimentului poporului, decătu deseles conferintie in tre invetiatori. — Au cunoscutu acésta necesitate de multu invetiatorii altoru nativini. —

Anulu acest'a inca vomu avé conferintie casl anii trecuti, bă circularulu de sub. nr. 122 scol. a si perfiptu siedintiele pre dilele de 29, 30 si 31 augustu 1. si 2 septembrie st. v. In acestea se vor desbate totu §§. din conferintiele anilor 1866 si 1867, adeca comisariulu respectiv va explica in prim'a si a döu'a di obiectele, era in dilele urmande se vor punu invetiatorii prin comisari sub esamenu rigurosu.

Acésta procedura, dupa a mea parere, nu este corespondietória, nu este salutară, căci a ne inverti totu numai pe langa repetitiune, nu insenina naintare, ci pe langa acésta ar fi necesarie desbateri din prelectiuni noue.

— Metodulu corectu se cuprinde in repetitiune si prelectiuni noue. Numai astfelu vomu poté progressá. Scim că mai multi ca $\frac{3}{4}$ din invetiatorimea intregei diecese a participat la conferintiele din anii trecuti, prin urmare si vor fi agoniști cunoscintie despre pertractarea acelor obiecte. — Presupunendu că unii se vor fi abatutu de la metodulu intuitivu, mai

departe că de atunci vor fi venitii unii din institutul pedagogic, cari nu vor avé cunoscintia despre aceste desbateri, dara că $\frac{3}{4}$ din invetiatori totusi vor fi propunendu in scăla metodulu intuitivu si vor cunoscere lamuritua acelui obiecte de pertractare din anii 1866 si 1867, — n'ar fi ore mai consultu ea in siedintele din diu'a prima si a dou'a, in locu d'a explica comisiuri, să ne consultăm noi, intre noi, să desbatem noi insine? Astfelu cei ce nu vor sci, se vor orienta din desbaterea nostra, er comisiuri, pote să se convinga despre fie-care invetiator din desbaterile sale, ba pote postii in aceste siedintie si pre unii si pre altii a-si dă parerea, si pote referă apoi la locurile competenti. —

Ce vomu ajunge noi prin esamenu rigosu in conferintie? Au döra celu ce nu scie prin aceea că se constringe a se supune esamenu rigosu invetita mai multu? Conferintie dupa insusirea loru ar trebui să fia urmate de o forma mai multu constituitoria si liberala, pentru că perderesa de timpu cu rigorese se pote aplică spre desbateri nöue multu mai salutarie decătu acelui esamene.

Dupa parerea mea, mai corespondietoriu ar fi ca in 4 siedintie să se pertracteze de catra invetiatori obiectele din conferintiele de la 1866 si 1867, in 3 siedintie să se tienă prelectiuni noue, si in 2 siedintie să se des ocasiune invetiatorilor sub presidiulu comisariului a aduce ei insusi nainte circumstarile ce impecdea progresul, si a-si dă fiecare opiniunea despre modulu pentru delaturarea acestora.

Recceru si parerile altoru invetiatori din respectivele protopresbiterate, éra pre domnii Comisari cu deosebire ii rogu a se pronunci, ore nu ar fi mai cu cale asia?

Unu invetiatoriu gr. or.

Beclu, in iuliu 1871.

On. dle Redactore! Cunoscendu-ve bine zelulu natuinalu cu care aperati interesele natuinali nöstre in generalu si cultur'a nostra in specialu, speru că veti publica urmatörile siruri pentru a indemnă si pre altii intru inaintarea invetimentului populariu, in care roi, lauda bravului nostru invetiatoriu P. Gavrilate, do unu timpu in cōcia am facutu unu progresu imbucuratoriu.

Dominica, in 6 a lunei curinte dupa finirea servitului ddiescu, adunandu-ne cu totii in edificiulu scălei gr. or. la esamenu publicu semestralu a tinerimei de aceasi confessiune, la care — dintre intieliginti fusera presenti on. dnii: Jos. Marchisiu proppt. gr. or. alu Beclului, Georg. Orosiu, par. gr. cat. si protopopulu Beclului, Ant. Heppesiu, jurasore comitatensu, Stef. Németh, notariu localu si Joane Capitanu, preotu gr. or. localu; apoi invetiatorii straini, domnii: Paulu Botico, Ionasiu Micanu si Const. Zopota, si mai multi industriari si agricultori.

Dintre scolarii deoblegati la scăla, 40 la numeru, au frequentatua scăla 24 copii si 11 copile, de toti 35; dintre csi 24 deoblegati la scăla repetitiunala au frequentatua 20 insi, adca 12 copii si 8 copile.

S'au propus: Religiunea, tabel'a abc antai'a carte de lectura etc. cetera romana latina, magiara si germana, istor'a biblica, gramic'a, scrierea caligrafica, socot'a din capi si pe tabla, precum si cele 4 specie din fractiuni geografi'a, istor'a naturei si cantarea. — C responsurile din aceste am fostu forte indestiti. Nu ni aduceam a minte să fia facutu candava scolarii din opidulu nostru unu esamene atât de frumosu ca in acestu anu, si acéast este meritul amintitului bravu invetiatoriu, p care - lu rezomandāmu publicul si superioratilor scolare, roganandu-le totdeodata ca pe tru acestu laudatu invetiatoriu, carele e sp fal'a opidului nostru, se binevoiesca a-lu magai si pre densulu la timpulu seu cu cest ajutoriu din dotatiunea ce statulu daruiesc invetiatorilor binemeritati pentru invetiamulu poporului.

Mai multi dintre cei de facu.

Provocare.

Totu acelui talentati, insa sermis, cari dorescu a fi primiti in a. 1871/2 in alunelul romanu nationalu din Temisiéra, sit provocati a substerne presidiul Comitetului alumneal recursurile sale inezistrate u testimoniu despre scientie absolvate in artu 1870/1, cu estrașu debotezu, si cu testimoniu

de paupertate din anulu curinte — pana in 5 septembrie nou 1871.

Timisiéra, in 9 augustu stil. nou. 1871.
Mel. Dreghiciu m. p. Pavelu Rotariu m. p. pres. Comit. alumn. not. Com. alumn.

Invitatii.

Conformu §. 13 din statutele alumnealei prin acéast'a se invita toti membrii fundatori, binefacetori, ordinari si spriginitori ai alumneului romanu natuinalu diu Timisiéra la adunant'a generala, ce se va tiené in 26 augustu /7 septembvre a. c. in localitate presidiului, diminétia la 10 ore, spre alegerea unui Comitetu nou pentru censurarea socotilor din anulu scol. 1870/1 si pentru desfigerea numerului alumnistilor pe anulu scol. viitoru.

Timisiéra, in 9 augustu stil. nou 1871.
Mel. Dreghiciu m. p. Pavelu Rotariu m. p. presied. Com. alumn. not. Com. alumn.

Publicatiune.

Se face cunoscutu, că tergulu din Ciacova ce s'ă tienutu pana acu in ianuariu, cu intimatu ministerialu s'ă stramutatu pre diu'a de Santa-Maria (15 aug. st. v.)

1-3 *Antist'a orasiului Ciacova.*

Publicatiune de licitare.

1374/1871.

In urm'a decisului de sub Nr. 1374/1871 emanatu in caus'a esecutuala a tutorului orfanalu com. din Otlaca, contra sucesorilor lui Josifu Nanu, realitatile inscrise la Nrulu 218 alu protoc. cart. fund. din Otlaca, pre numele lui Josifu Nanu, constatatiori din casa si intravilanu, pretiuite la 500 fl. pre langa depunere unui vadiu de 10% alu pretiului de estimatiune, se vor vinde pre calea licitatiunei la 5 septembrie 1871 pentru pretiului, seu mai susu de pretiului de estimatiune, si la 6 octobre 1871 macar si mai diosu de pretiului, acela, — totdeun'a la 10 ore nainte de mediasi, la cas'a comunala din Otlaca, sub urmatörile conditiuni:

Licitantele celu cu ofertulu mai naltu va avea a depune diumatate din pretiulu cumperare iindata la manele judeului esecuentu, ceealalta diumatate in terminu de 3 lune, computate de la diu'a de licitare, si adca la tribunalulu de comitat in Aradu cu 6% interesu.

Cumperatoriu va intra in possesiunea faptica a realitatilor cumperate iindata dupa depunerea ratei prime a pretiului de cumperare; dieptulu de proprietate ilu va cascoigá insa numai dupa depunerea intregului pretiu de cumpărare, prin transcrierea in cartile fund. pe numele seu.

Percentuaria timbrală pentru transcrierea possesiunii o va suporta singuru cumperatoriu.

Totodata se face cunoscutu tuturora creditorilor ipotecari, cari nu locuiescu in locu seu in apropiarea acestui officiu de carte fund. cumca, conformu §-lui 433 din proced. civ. să-si denumescă mandatari aici in locu si să notifice numele acestora — pana la vendare, asemenea se provoca toti aceia cari voiesc a-si realiză reclamatiile loru de proprietate seu alta pretensiune in privint'a averilor cu prinse, cumca conformu §-lui 466 din proced. civ. să-si insinuă actiunile loru de reclamare in terminulu legalu.

Datu din siedint'a scaunului officiu de carte fund. a comitatului Aradu, tienuta in 15 februarie 1871.

3-3 *Oficiulu de cart. fund. alu Comitatului Aradu.*

Concursu.

Devenindu vacanta parochia Petrosa, din protopresbiteratulu Fagetului, in cott. Carasiu, se escrue prin acéast'a concursu.

Emolumintele sunt: birulu de la 120 case;

una sessiune urbariala si stol'a indatinata.

Doritorii de a ocupá acéast'a parochia, au a-si instrui recursele loru in sensulu Statutului organicu bisericescu, si' adresate Comitetului parochialu, să le substéerna dlui protopresbiterulu Fagetului pana la 29 augustu 1871 st. v.

Petrosa, in 14 iuliu 1871.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu dlu protopopu
1-3 *Atanasiu Joanovicu.*

Concursu

Pentru ocuparea statiunei vacante de invetitoriu in scăla confesiunala gr. or. din Dragsinesci, protopopiatulu Fagetului, se escrue concursu pana la 25 aug. 1871.

Emolumintele sunt: 42 fl. v. a. salariu anualu, 10 meti grâu, 20 meti cucurudiu, 50 lb. sare, 50 lb. clisa, 12½ lb. lumini, 8 orgii lemne, cuartiru liberu si 1 jugeru de gradina intravilanu.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati, ca recursele loru bine instruite si adresate Comitetului parochialu, să le substéerna dlui protopopu Atanasiu Joanovicu in Faget.

Draginesci, in 14 iuliu 1871.

In contilegere cu dlu proppu:
1-3 *Comitetulu parochialu.*

Concursu.

Pentru statiunea invetitorésca din Farasiesci, protopopiatulu Fagetului, se deschide concursu pana in 28 aug. 1871. Emolumintele sunt: 42 fl. v. a. bani; 10 meti grâu; 20 meti cucurudiu; 50 lb. sare; 100 lb. clisa; 12½ lb. lumini; 8 orgii lemne; cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a concurge au a-si tramite suplicele si documentele loru adresate Comitetului parochialu — dlui protopopu At. Joanovicu in Faget.

Farasiesci, in 18 iuliu 1871.

In contilegere cu dlu protopopu:

1-3 *Comitetulu parochialu.*

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante din comun'a gr. or. Crecima cu filialulu Malu, in confiniulu mil., protopresbiteratulu Caransbeșului, se escrue in urm'a conclusiuni comitetelor respective cu terminu de 20 dile de la intai'a publicare. — Dotatiunea se cuprinde din 120 fl. v. a. dupa contract, un'a sesiune de pamentu parochialu, cuartiru liberu si gradina de legume. Doritorii de a ocupá acésta parochie să-si indrepte petitiunile catra Comitetului parochialu său de a dreptulu său prin protopresbiteratu, instruindu-le cu atestatele recerute de Statutulu organicu, a nume: cu atestatulu de cualificatiune de la ven. consistoriu si de portare morală. Cei ce se vor intardia, să nu vor produce atestatele prescrise, nu vor fi luati in consideratiune.

Crecima, in 20 iuliu 1871.

Comitetulu parochialu.
in contilegere cu dlu protopresbiteru
Nic. Andreevici.

Concursu.

Se escrue pentru pauchi'a de Bratka, in Biharia. Termínulu pentru concurenti se prefige pre 1. augustu vechiu. Adresele sunt de a se tramite la protop. Pestisilu.

Comit. paroch. din Bratka.

FASIE m. p. protop.

2-3

Concursu.

Nr. 25.

Pentru ocuparea statiunei invetitoresci din comun'a Cillu, Inspectoratulu Butenilor se escrue concursu pana la 27 augustu stilulu nou a. c. Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt :

126 fl. salariu anualu, 16 meti de grâu, 12 meti de papusioiu, 120 portiuni de fenu, 12 orgii de lemne cuartiru liberu cu intravilanu de $\frac{1}{2}</$